

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 180 Lei
Pe 6 luni 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 3-50 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O problemă.

— La chestia laicizării bisericii române ortodoxe —

de TIBERIU VORNIC.

Dela început îmi fac o datorie precizând, că nu intru în arena discuțiilor confesionale, cu armatura mercenarului impetuos și fără scrupul. Respectuos față de credința tuturor semenilor deopotrivă, dela postul meu de creștin laic, am totuși dreptul, cred, să spun o vorbă, atunci când am ceva de spus. Cer prin urmare îngăduință creștinească dela toată lumea, fie că ceea ce voi scrie va pricinui o firească durere celor cu inima bună, fie că va atinge orgoliul celor cu mândrie, mai puțin firească, dar mult mai simțitoare.

Sunt cunoscute, în special dela unirea României încoace, intențiunile mărturisite ale multora, de a desăvârși unirea politică prin complimentul unei uniri religioase. Chestiunea este de bună seamă de importanță primordială și binefacerile unei astfel de realizări ar coplesi cu pagini luminoase, istoria acestui neam. Două confesiuni stau în planul de studiu al acestei unificări, așteptând fiecare cu zestrea ei de tradiții și de comori spirituale înclinarea pe care mai curând sau mai târziu, o va face neamul românesc. Acestea sunt: *catolicismul și ortodoxia*.

Nu stă în intențiunea mea să trag aici, pe două coloane paralele, concluziile cari se desprind din una ori din cealaltă credință. Mărturisesc, că nici n'aș fi în stare, pentru că, după mine, discuția acestui lucru este în atribuția erudită a oamenilor de specialitate. Ci, ca orișicare altul din laicii, cari într-o bună zi vor trebui să încline deoparte ori dealta, am supus observației mele aspectul și evoluția ambelor confesiuni, punându-le în cumpăna dreaptă a sufletului, care în fața unei astfel de probleme se știe desbrăca, desigur, de mărunta lui defecțiune subiectivă.

*

Este bine să se precizeze utilitatea unor discuțiuni laice în jurul acestei chestiuni. Nu va contesta nimeni, că masa credincioșilor nu se orientează după drămuirile canonice pe cari adese nu le înțelege, *ci după forța morală pe care o simte picurându-i în suflet, din potirul sfânt și generos al credinței sale, căreia i s'a dat cu totul, robindu-se ei, fără să-i cerceteze, cu microscopul, structura. Esența însăși a unei credințe, nu este concluzia care se cristalizează în chip logic din amestecul savant al unor argumente, discutabile, ca toate argumentele, ci puterea cu care ea se face acceptată și crezută de colectivitate și covârșitoarea ei influență asupra sufletului colectiv**)). Prin urmare, este

*) O definiție nu tocmai curentă și care, în aceasta formă, nici nu poate fi admisă, dar care, în legătură cu ceea ce îi premerge, exprimă mult adevăr. N. R.

limpede că ne găsim în rolul nostru, spicuiind lucrurile după înfățișarea lor și cernându-le prin sита conștiinței noastre.

*

Sub acest unghiu recapitulăm observațiile de șapte ani, asupra bisericii ortodoxe dela noi. Ca una, care își afirmă dreptul de a stăpâni sufletele tuturor Românilor, ea trebuie să stea în fața noastră așa cum este, cu bunele și relele ei latrice. Ei bine, în acest răstimp de șapte ani, am văzut zi de zi întinzându-se tot mai mult în țesătura acestei biserici, firele pestrițe ale unui laicism exagerat, vulgar și dăunător. Decretată confesiune de stat, credința a fost smulsă de pe altare și târâtă cu deasila, în laboratoriile meschine, unde se cioplesc și se toarnă formele proaspete ale regimului social. Meșteri, cari văd în instituție doar una din forțele de stăpânire ale masselor, au înșfăcat cu prea puțină cuviință stofa delicată și suavă a credinței și au croit din ea haină pentru vremuri noi. Nu suntem, desigur, închinători ai regresului. Dar sunt lucruri, cari datând chiar de 2000 de ani, cum este creștinismul, întrec cu câteva mii de ani, orice alt progres uman și amestecul unor mâni minuscule pentru a modifica în numele progresului ceea ce au creat giganții ai sufletului — apare ridicolă și zadarnică deopotrivă.

Incepând cu *felul în care s'au ales ierarhii bisericii ortodoxe*, vedem clar laicizarea vulgară inițiată în sânul ei. Departe de orice considerațiuni de înțelepciune, în club ori în cabinet, se tâlcuia din bună vreme, alegerea cutărui favorit în scaun. Firește, alegerea pe astfel de considerații implică îndatoriri de aceeași natură cinstului ierarh. Iată deci un cap de eparhie, ascunzând sub odăjdii suflet simplu de elector, misionar nu al credinței ci al nu știu cărei formațiuni politice. Pornind pe calea păstoririi fără entuziasmul propovăduirii adevărului și al iubirii de oameni și având în inimă un câmp sterp în care nu se sbuciumă flacăra mistuitoare a dorului de mântuire — ierarhul reduce slujba la simplă birocrație. Pilda lui prinde firește de sus în jos, și pretutindeni se întinde aceeași nesimțire, aceeași răceală. Amestecul lui în treburi cari n'au a face cu biserica și *utilizarea puterii ierarhice pentru a sluji scopuri streine*, desăvârșește peisagiul trist al ruinei unei credințe. Oamenii, cari și de altcum își macină bunătatea în lupta cu mizeriile vieții, scăpați din brâul de foc al cuvântului care mistuie răutatea și care înviorază nădejdea, se pierd tot mai mult, în pustiu unei vieți de goană deșartă, fără bucurii, fără nădejdi. Căci cuvântul ierarhului n'are

căldură, el nu aprinde, el nu scapără în suflet ci se pierde sec și sterp, în alte câmpuri.

Așa am văzut alegându-se episcopi acuzați în public și așa am văzut eparhii întregi, protestând împotriva unei instalări nedorite. Precum tot așa vedem azi un mitropolit acuzat fățiș de abuzuri mici și mari, în public, în știința tuturor, ca dovadă supremă a laicizării...

Căci noi înțelegem prin laicizare: introducerea spiritului de vulgaritate, care stăpânește azi manifestările oamenilor. Puterea bisericii stă tocmai în faptul, că între noi și ea este trasă o linie hotărâtă de demarcație, peste care nu se poate abate valul turbure al meschinăriei umane. Dincolo de această barieră începe imperiul mistic al credinței, iar miniștrii acestei credințe, ierarhii și preoții de toate gradele, reprezintă, prin misiunea lor, seninătatea sufletească a unei vieți fără de prihană, resemnarea liniștită deasupra frământărilor zadarnice și moralitatea întrupată, ca o dovadă că ea nu este utopie, ci realitate...

Ce să zicem, când în fața noastră, avem tabloul înspăimântător al unei târguie meschine pe odăjdii? Ce să zicem, când ierarhii sunt trași la răspundere în parlament și insultați pentru treburi cari aparțin domeniului strict bisericesc? Și ce zic credincioșii, pe cari luminile, țâșnite din încrucișarea războiului, i-au făcut să vadă mai limpede, să judece mai aspru? Și cum voiu simți eu, laic pierdut în lume, copleșit de amărăciuni și adeseori desnădăduit — atracția irezistibilă a unui liman de reculegere, când acest liman e câmp de hărțuială ca oricare colț de pământ, în care se sbuciumă josnicia omenească?

Și ce să zic, când în loc de o îngândurare asupra prăpastiei, în care stă să se rostogolească o credință, văd meșteri mari desenând planuri de odăjdii mai pompoase, văd intențiuni ridicole de strălucire lumească, din care avem destulă?

Căci orice s'ar spune, *o credință trăiește prin propovăduitorii ei*. Și dacă aceștia nu știu să se ridice până la înălțimile ei, dacă ei mișună printre noi, mărunți și vulgari epigoni ai martirilor și sfinților de altă dată, credința, biata credință pălește și dispare. Nevrednicia omenească își trăiește belșugul ei ca în vremurile păgâne ale lui Nero — și noi substituim efortul sufletesc prin ipocrită și neputincioasă încercare de a face lumea să mai creadă.

Iată de ce, mahnit în sufletul meu de creștin, văd cum se laicizează biserica ortodoxă dela noi. Pusă pe temelii rigide de calcul birocrațic, hărțuită în dispute de atribuții între guverne și ierarhi, ea se vulgarizează, se schimbă în texte de lege civilă.

Unde este ierarhul turburat în suflet de această siluire a credinței, ca să-și frângă cărja, să-și dea mâinile să fie legate mai bine, decât să nu fie demn urmaș al martirilor de altă dată?! Zadarnic îl cauți, laic naiv și dezorientat...

Când vei simți că a sosit clipa, în care nu mai poți răzîma sufletul tău de suportul unei credințe pe care o uită apostolii ei înșiși, întoarce ochii acolo unde ea mai dăinuiește umilă, săracă, dar nestinsă niciodată. Când vor vedea că te-ai întors și te apropii de ea, te vor urma tăcuți și resemnați și epigonii. Și vei avea atunci meritul, de a fi arătat tu calea credinței acelora, cari ar fi trebuit să ți-o arate...

Dovada științei. Cititorii noștri își mai amintesc, poate, notița „Das Reformationsfest“ din Nr. 47 al „Unirii“, care punea la punct un articol, cu același titlu, publicat în „Renașterea“ dela Cluj. Față de afirmațiile categorice ale autorului, un „prof. a cad. teol.“, că 1. „Papii, în majoritatea lor vițioși, cu timpul își acumulează în mâna lor toată puterea... etc.“; 2. că „cine își cumpăra indulgențe, era absolut de păcatele sale...“ și 3. că la noi Români, „nu s'a simțit lipsa unei reforme bisericesti“, notița constată: 1. că deși „unii dintre papi nu au fost la înălțimea chemării, majoritatea lor covârșitoare impune respect...“; 2. că „indulgențele sunt iertarea pedepselor vremelnice“, nu a păcatelor; și 3. că la noi s'a simțit lipsa unei reforme bisericesti în timpul când era să ne calvinizăm cu totul, după cum este cunoscut tuturor cititorilor noștri, cari au învățat cu toții un pic de istorie.

Nemulțumit profund de această notiță, autorul articolului cu pricina trimite, în Nrul din 12 Decembrie al „Renașterii“ o strașnică solie „pentru Unirea“ dela Blaj. „Un colaborator al Unirii“, al cărui nume trebuie să sune plăcut, dată ce nu iscălește (bravo! N. culeg.), m'a acuzat — scrie dânsul —, că aș fi ignorant și că nu aș avea cunoștințe istorice... etc.“ De aceea ține să dovedească, că „dl Anonymus a greșit de data aceasta integral“, fiindcă „înșuși (!) istoricii, profesori distinși ai bisericii romano-catolice, afirmă același lucru“ (despre papi și indulgențe).

Urmează acum dovezile. Dr. Funk, în „Lehrbuch der Kirchengeschichte... etc.“ afirmă textual: „Cărmuirea papilor dela Sixtus IV. până la Leo al X-lea, e cea mai decăzută epocă din istoria papilor“. În special pomenește dintre ei pe Inocențiu VII, pe nelipsitul Alexandru VI și pe Leo X. — Se citează apoi și pg. 116—117 din manualul de „Istoria bisericii“ de I. Georgescu, unde se spune, că după concordatul de Worms papii și-au rezervat tot mai mult dreptul de conducere în biserică și că diferitele „rezervații intercalare“ și „armate“, înmulțite sub papii din Avignon „au produs mult sânge rău și mari nemulțumiri în întreaga lume creștină, dar mai ales în Germania“. Se citează apoi tot din același manual fraza dela pg. 129 despre același Alexandru al VI-lea. După acestea autorul crede, că făceam mai bine să fi recunoscut adevărul constatărilor lui sumare și nu-l fi provocat să spună lucruri și mai amare (adeca pe cale de mai sus).

Aceasta este dovada deplină a științei unui „prof. de acad. teol.“ Dovezile se scot din două manuale; ele dovedesc exact ceace spunea notița din „Unirea“, că adecă „unii papi“ au fost răi (după Funk cei dela Sixtus IV până la Leo X, adeca 1471—1521, și nici aceștia nu toți!) și nici decât afirmația generală din „Renașterea“. — În ce privește chestia indulgențelor, la aceasta „dovezile“ din istoricii catolici nu se estind, și autorul ne amenință: „Ori vreau domni dela Unirea“ să discutăm și asupra indulgențelor?“

Ei bine, o mărturisim sincer, nu dorim această discuție. Nu suntem capabili să suportăm atâta știință și atâta logică! Pe toți scriitorii dela „Renașterea“ îi credem pe cuvânt, că sunt foarte învățați (nu știm de unde scoate dl autor, afirmația, că noi l-am numit ignorant?! și, fiindcă o spun, credem că nu

sunt protestanto-fili (în deosebire de confrății dela „Telegraful“ din Sibiu, al cărui prim din 16 Decembrie li-l recomandăm din acest punct de vedere!). Li rugăm însă, ca altă dată să-și dovedească din autori mari propriile lor afirmații, nu pe ale noastre, și pe cât se poate, toate, nu una din trei.

Socotim și noi, prin aceasta, discuția asupra „Reformationsfestului“ încheiată, și rugăm cititorii să ne ierte pentru atâta vorbărie, din care au învățat doar: Cum nu trebuie să se scrie și să se discute.

Documente

— In cauza schimbării succesiunii la tron. —

Ceeace anunțăm în numărul trecut, în legătură cu Comunicatul oficial, publicat în fruntea gazetei, este azi un fapt împlinit. Abdicarea irevocabilă a Principelui moștenitor a fost primită și începând cu ziua de 4 Ianuarie c., când s'a ținut ședința istorică a Adunării naționale, România are un nou clironom, în persoana Alteței Sale regale principele Mihai. Și fiindcă se poate întâmpla ca acest moștenitor să ajungă la tron fiind încă minorean, de pe acum i-s'a pus o regentă din trei persoane.

Dedesupturile cari au provocat aceste importante schimbări — aduse, în ce privește regenta, fără asentimentul partidului național și a celui țărănist — nici pe departe nu sunt încă de ajuns lămurite și de aceea ne restrângem acum la publicarea documentelor cari marchează această nouă etapă a istoriei noastre naționale.

I

Abdicarea principelui Carol.

Declar prin aceasta, că renunț în mod irevocabil la toate drepturile, titlurile și prerogativele, de cari în virtutea Constituției și Statutului familiei regale m'am bucurat până azi ca Principe moștenitor al României și ca membru al Familiei domnitoare.

Renunț totdeodată la drepturile ce mi-ar reveni prin legile Țării asupra fiului meu și a averii sale.

Mai declar, că nu voi avea nici o pretenție asupra drepturilor la cari am renunțat de bună voie și din propria mea inițiativă și mă angajez, pentru binele tuturor, să nu mă întorc în țară timp de zece ani, iar după expirarea acestui termen să nu mă întorc fără autorizația Soveranului.

Milano, în 28 Decembrie 1925.

CAROL

II

Proclamarea noului Moștenitor.

Adunările naționale constituante primesc renunțarea A. S. Principele Carol la succesiunea Tronului și la toate drepturile, titlurile și prerogativele, de cari în virtutea Constituției și a Statutului familiei regale, se bucura până astăzi ca Principe moștenitor al României și membru al Familiei domnitoare.

Pe temeiul art. 77 din Constituție, Reprezentațiunea națională constată că succesiunea Tronului României revine astfel de drept A. S. Principele Mihai, coboritorul direct și legitim în ordinea de primogenitură bărbătească a Regelui domnitor.

III

Instituirea regentei.

Adunările naționale constituante întrunite conf. art. 29 din Constituție, primesc Regenta instituită de M. S. Regele Ferdinand I, pe temeiul art. 83 din Constituție, care să exercite puterile regale și tutela A. S. R. Moștenitorul Tronului, în cazul când acesta ar fi chemat să domnească în timpul minorității Sale.

Adunările naționale constituante primesc numirea celor trei persoane cari compun această Regentă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. S. Dr. Miron Cristea, patriarhul României și d. George Buzdugan, actualul prim-președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Primejdia baptistă.

Fleacuri, vor zice unii, cari — răzîmându-se pe tradiționala alipire a poporului nostru de biserică —, socotesc de imposibil că acest popor să îmbrățișeze în masse o sectă atât de potrivnică tuturor intereselor bisericii și neamului nostru. Și totuși faptele dovedesc contrariul.

Mai în vară, „Universul“ aducea senzaționala știre, că într'un județ din vechiul regat au trecut deodată 7 comune la bapțiști. Ceva grozav! Dar și la noi în Ardeal sporește numărul acestor sectanți în mod destul de considerabil. Datele noastre statistice, privitoare la ei nu corespund adevărului, pentru că mulți preoți, din anumite considerații, ușor de priceput, declară pentru comunele lor un număr mai mic decât celce este în realitate.

Agenți de-ai bapțiștilor cutrieră toate târgurile și merg din sat în sat cu fel și fel de broșuri ispititoare, cari, vândute pe un preț bagatel, înșală prea adeseori pe cei slabi de inger. Și în fața acestei propagande periculoase noi suntem prea nepăsători și de multeori favorizăm prin aceasta lățirea greșelilor bapteste.

Bapțiștii se fac de regulă din oamenii, cari dupăce au gustat din toate păcatele, scârbiți de ele, doresc o viață nouă, mai curată, evlavioasă chiar, și în acest zel al lor, care de multeori îmbracă direct tendințe extremiste, dacă nu le vine cineva întru ajutor, sunt pierduți. Cel ce trebuie să întindă mână de ajutor acestor șovăitori, evident este însă și nu poate să fie decât preotul. El trebuie, după cum zice sf. Pavel, „tuturor toate să se facă“ și „inul ce fumează să nu-l stingă“, ci să aște iarăși focul credinții în sufletele amorțite. Când preotul simte, că vre-un poporean de-al său înclină spre pocăitism, trebuie să-i arete că adevărata pocăință numai în biserică noastră se poate și că această biserică îi oferă cele mai bogate izvoare de pietate, după cari numai poate înseta sufletul unui creștin. Căci cine a urcat culmi mai înalte de pietate decât sfinții cei mulți, cari ne-au dat cele mai clasice dovezi de pocăință, dar cari toți au rămas în biserică lui Hristos, fără ca măcar unul să se fi lăpădat de învățăturile ei. Făcând așa, preotul va putea zice cu Mântuitorul: „Ce ar fi trebuit să fac viei mele și nu am făcut!“ Iar dacă vre-un suflet totuși s'ar rătăci, măcar nu va fi din vina preotului.

Or, chiar aceasta e buba. În multe, foarte multe cazuri, preotul e cauza lățirii pocăiților. E greu acest cuvânt — recunosc și eu —, dar mai greu și mai dureros este, că el cuprinde adevărul.

Sunt mulți preoți, cari fie din lene, fie din nepăsare — Dumnezeu știe — nu îmblie poporului condițiile unei evlavii creștinești mai adânci, dupăcum o cer atâtea suflete turburate de anii răsboiului. Așa bunăoară, în multe sate vecernia să face numai la Paști și Crăciun. De spovedit tot așa! Ba chiar sunt cazuri, când poporul, mai ales femeii, cer să facă spovedanii mai dese, dar nu sunt ascultate. „Copiii cer pâine — o spune atât atât de nimerit Mântuitorul — și nu este cine să le-o frângă“. Reuniuni de pietate? Sunt multe pe hârtie, cu numele din cele dintâi, dar puține, în cari și prin cari să se facă ceva pozitiv și concret pentru propășirea moralității. Nu mult folos avem, în sfârșit, nici de pe urma sinoadelor protopopești, al căror rost deosebit de frumos prea adeseori se reduce la un prilej de-a fi preoții la o masă comună.

Dar așa nu e bine. Primejdia baptistă, ori pocăită — oricum i-am zice — continuă a fi din cele mai mari. Înainte de-a avea sf. Scriptură, puteam spune că aceasta e cauza,

dar acum o avem și oameni de inimă, ca pâr. *Dr. Brnzeu* dela Lugoj și mai nou pâr. *Dr. I. Florian* dela Blaj, ne dau, în formă de broșuri și altfel ajutorul de lipsă, așa că din partea aceasta nu mai avem ce ne plânge.

Dacă într'adevăr ținem deci la biserica, ai cărei slujitori suntem, să ne dăm toată silința, ca folosind cu suflet adevărat preoțesc, mijloacele ce ni-se pun la dispoziție, să înlăturăm nepăsarea, introducând în pastorația noastră obiceiuri mai potrivite cu cerințele vremilor prin cari trecem.

Pr. Liviu Costea

Cronică bisericească.

Un nou cuvânt arhieresc. În pragul noului an, Preasfințitul Iuliu al Gherlei trimite preoților eparhiei sale un nou cuvânt, prin care fi îndeamnă „să pună darul preoției în deplină lucrare pentru zidirea bisericii lui Dumnezeu”.

Stăruind din nou asupra importanței, pe care o are catehizarea conștiințioasă a copiilor de școală, de pe urma căreia se poate trezi la nouă viață comunitatea bisericească întreagă, Preasfinția Sa subliniază cu deosebită putere necesitatea predicării regulate, ca „hrana cuvântului lui Dumnezeu, să nu lipsească nicicând credincioșilor”. Rode mai îmbelșugate poate aduce vestirea evangheliei mai cu seamă în cadrele misiunilor populare, „cel mai puternic mijloc de premenire a vieții bisericești”. De aceea, având dorința „de a vedea generalizată peste tot ținerea acestor sfinte misiuni”, dispune ca până la 1 Febr. c. toți protopopii să arate parohiile unde și timpul în care ar trebui să se țină misiuni, pentruca reuniunea eparhială să-și poată întocmi un program de acțiune pe anul întreg.

Este o măsură din cele mai bune, care va da, sperăm, un nou avânt mișcării misiunare din biserica noastră.

Sfințirea unei biserici istorice. La 13 Dec. 1925 s'a făcut, cu mare solemnitate, și în mijlocul unei însuflețiri din cele mai curate a populației locale, sfințirea bisericii noastre din Feleacul de lângă Cluj.

Istorică lui biserică, zidită încă pe vremea lui Matia Corvinul, la 1487, în jurul căreia se așezase cunoscută episcopie cu același nume, nu mai putea încapa numărul sporit al credincioșilor noștri, trebuind ca odată cu restaurarea plănuită de Comisiunea monumentelor istorice, să fie și considerabil lărgită. Cu un ajutor de 150 mii Lei dela Comisiune, cu alți 50 mii dela ministerul cultelor și cu jertfa impunătoare de peste un jumătate milion, oferit din partea vrednicilor noștri Felecani, gândul a fost realizat în cursul anului trecut. Partea arhitectonică condusă de d. Inginer Kós, ca și cea picturală, încredințată profesorului Cornea, au fost executate cu deosebită pricepere, așa că noua biserică, adaptată pe deplin cerințelor zilelor de azi, a rămas totuși un impunător monument de artă a timpurilor trecute.

Însăși sfințirea, săvârșită din partea pâr. protopop Dăianu, președintele secției ardelenice a Comisiunii monumentelor istorice, a fost onorată de prezența unui număr public clujan, constituind o zi de mare bucurie pentru toți Felecanii și'n deosebi pentru vrednicul lor preot pâr. N. Nicoară, care a ostenit foarte mult până a putut să ajungă la acest rezultat.

Un bilanț asupra Anului sfânt. Numărul dela 1 Ianuarie al ziarului „L'Osservatore Romano” publică un bilanț provizoriu asupra Anului sfânt, întemeiat exclusiv pe datele sub-

ministrate de Comitetul central de organizare din Roma.

După aceste date, numărul pelerinajelor a fost de 983, iar acela al peregrinilor a atins cifra de 356,810. Numerii aceștia vor fi însă considerabil sporiți pe urma câtorva zeci de rapoarte, cari se mai așteaptă dela diferiți conducători de pelerinaje anunțate la centru, dar cari n'au ținut să se prezinte la Comitetul de organizare. Mult mai mare este însă numărul acelor, cari nu au făcut parte din nici un pelerinaj oficial, ci au mers izolați, asupra cărora nu se vor putea da cifre exacte decât după ce se vor încheia datele dela Căile ferate italiene, dela singuraticile agenții de călătorie, dela oficiile de distribuire a tesserelor, a medaliilor și alte birouri, cari pot contribui la stabilirea măcar aproximativă a numărului total de peregrini, care se cifrează cam la un milion.

Cifrele înregistrate până acum se împart între diferitele națiuni și țări, precum urmează: Italia 212,000, Germania 39,875, Spania 12,892, Franța 11,593, Anglia și Irlanda 6287, Iugoslavia 5464, Elveția 5325, Belgia 5285, Ungaria 4782, Cehoslovacia 3854, Polonia 3207, Austria 2783, Portugalia 2370, Luxemburg 2000, Malta 1217, Olanda 1127, Danemarca, Suedia și Norvegia 709, România 520, Letonia și Lituania 74. Din celelalte continente: America figurează cu 5286, Asia cu 831, Africa cu 527, Australia cu 300, Insulele philippine cu 35 peregrini. Restul de aproape 30,000 sunt internaționali.

Institut pontificiu pentru arheologia creștină. Cu data de 11 Decembrie 1915, sf. Părinte al Romei a înființat prin un „Motu proprio” un nou Institut pontificiu, care contopind „Comisiunea pentru arheologia sacră” existentă din 1852 cu „Academia pontificie de arheologie”, a unit toate forțele în vederea aceluiaș scop, de-a da adecă un nou avânt studiilor de arheologie creștină atât de importante pentru viața bisericii.

Ca și la Institutul pontificiu oriental, porțile noului așezământ papal vor fi deschise pentru studenții din lumea întreagă și dacă de pe urma muncii ce se va depune în noul Institut va câștiga în primul rând literatura arheologică, din aceasta vor profita desigur și celelalte ramuri ale științelor sacre.

Știri mărunte.

Personale. *Dumineca trecută a plecat și I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit VASILE la București, pentru a participa la istorica ședință a Adunării naționale de acolo. A treia zi, în ajunul Botezului, s'a și înapoiat însă, pontificând la solemnă sfințire a apei din ziua Bobotezului.*

— În ziua de sf. Vasile a fost hirotonit întru preot celibate tinărul absolvent al universității Propagandei din Roma *Dr. Vasile Aftenie* protocolist la oficiul arhidiecezan.

Ce este o cârjă? În legătură cu atitudinea nu tocmai intransigentă avută din partea patriarhului Miron față de abdicarea principelui Carol, d. N. Iorga publică într'un număr al „Neamului Românesc” următoarele constatări interesante referitor la întrebarea din fruntea acestor șire: „O cârjă era semnul celui mai înalt drept de a judeca, alături de Domn, în cele ale lumii. O cârjă era semnul singurului drept de a judeca, și împotriva Domnului înșelat, terorizat sau mâniaș, în tot ceia ce atinge marele și gingașul domeniu al sufletului. O cârjă era simbolul de conștiință și demnitate care, când nu putea birui dreptatea, se pune pe masa lui Vodă ca

să-l ridice cine are curajul. — Aceasta era o cârjă”.

Locale. Dumineca viitoare, alui Zacheiu, va predica în catedrală Reverendul *Octavian Pop*, profesor la liceul de fete.

— Potrivit legii administrative și a ordonanțelor cari au venit s'o întregescă, orașul nostru a intrat cu ziua de 1 Ianuarie în toate drepturile și atribuțiile ei de oraș de reședință județană. Urmarea firească va fi, că aruncurile comunale vor crește în chip foarte însemnat, ceea ce neapărat va trebui să aducă cu sine o reală îmbunătățire a condițiilor sub cari se va înfățișa pe viitor Blajul sub toate raporturile gospodărești. Încrestăm aceasta ca nu memento și pentru a face constatarea că până acum nu am văzut nici o schimbare spre mai bine.

— Gazetele anunță, că, în locul dlui Dr. G. Buda, a fost numit medic primar al spitalului dela noi d. Dr. Ioan Stoian, care e vorba să-și ocupe postul cu începerea luni Februarie.

Pentru ex-principele Carol. În urma hotărârii prealnalte, ca abdicarea principelui Carol să fie primită, d. N. Iorga s'a plecat și el în fața inevitabilului, spunând în „N. Românesc” că este dator să-și întregi să se incline înaintea hotărârii regale. Articolul încheie apoi cu aceste frumoase accente, care e bine să fie reținute: „Dar ea (țara) trebuie să deplângă că într'o lume de creaturi și de papuși, de intriganți și trăgători de sfori, este de azi înainte un om mai puțin. Un om frumos și voinic, un om nobil și bun, un om de francheță și de decisiune, știind să caute meritul și să încurajeze bunăvoința, un om pentru care cultura în toate formele ei era o nevoie de toate zilele, un om al cărui însușiri îi covârșeau cu mult defectele trecătoare. — O lacrimă pentru Prințul Carol al României: mort pentru lumea oficială, viu pentru totdeauna în inimile celor cari l-au iubit”.

Sporul de 40 la sută. După cum se știe, începând cu ziua de 1 Ianuarie toți cei ce sunt salariați din partea Statului — deci evident și preoții — vor primi un spor de 40 la sută, socotit la salariul de bază și la totalul indemnizațiilor de scumpete acordate până la 31 Decembrie 1925. Indemnizația de chirie și ajutorul de familie nu se consideră la acest spor. Mai însemnăm, că ministerul de finanțe a și luat măsurile cuvenite ca toate departamentele să facă lucrările pentru stabilirea definitivă a sumei ce se cuvine fiecărui funcționar.

O nouă sporire a tarifei pe C. F. R. Cu ziua de 15 Ianuarie c. intră în vigoare noul spor de 15 la sută asupra tarifei de călătorie, bagaje și mărfuri pe C. F. R. Prin aplicarea acestei tarife se va realiza un spor de aproape 900 milioane în plus față de realizările din trecut.

Cărți & Reviste.

TEODOR MURĂȘANU: *Lumini suflate de vânt.* Versuri. (Bibl. „Sămănătorul” Nr. 114—5). Arad 1925. Prețul 10 Lei.

Ieftinele broșuri ale simpaticii bibliotecii de popularizare dela Arad ne dau de astădată versuri de o rară duioșie, în cari un suflet de adevărat preot al artei își picură bogăția gândurilor și sentimentelor sale celor mai alese. Este o carte, pe care luând-o în mână, nu poți să nu o citești până în capăt.

SEPTIMIU POPA: *Mângâierea bunului creștin.* Carte de învățătură creștinească pentru toate Duminecile și sărbătorile de peste an. Editura autorului. Cluj 1925. Prețul 60 Lei.

Cititorii gazetelor „Cultura Poporului” și „Înfrățirea Poporului” dela Cluj vor găsi în această carte adunate la un loc toate învățăturile creștinești publicate de autor în coloanele acelor gazete. Sunt îndemnuri sprijinite pe învățătura bisericii, potrivite pentru a apropia inimile de marele învățător al omeniei și de legea lui sfântă. Stilul ușor și limba îngrijită fac din ea o carte, care într'adevăr este „pe înțelesul tuturor”. Pagubă nu-

mai, că o tablă de materii nu a căutat să vină în ajutorul preoțimei, care ar voi s'o utilizeze la diferite ocazii, ca material de predicat.

Dr. IULIU FLORIAN: Adevărata pocăință.
Blaj. 1925. Prețul 5 Lei.

Este o broșură din acelea, cari ar trebui să se desfacă cu miile în mijlocul poporului insetat după adevărul curat al adevăratei pocăințe. Cu deosebire în ținuturile contaminate de pocăitism, răspândirea ei poate face mult bine.

I. C. CĂTUNEANU: Cuvinte adevărate.
Cluj. 1925. Prețul Lei 25.

Pe aproape 200 pagini, autorul ne dă în această carte articolele și studiile sale antisemite publicate în revista clujană, care sub diverse titluri (»Acțiunea românească«, »Calendarul românesc«, »România întregită« și mai în urmă »Infrățirea românească«) susține această acțiune, în jurul căreia s'a scris și vorbit atât de mult în timpul din urmă. Convins până în adâncul sufletului, că elementul semit este o primejdie națională — și în punctul acesta îl secundează întreaga obște românească — profesorul Cătuneanu și elevii pe cari și i-a creat preconizează, pentru înlăturarea acestei primejdii, mijloace, a căror eficacitate nici pe departe nu este atât de sigură cum și-o închipue și cum reiese din paginile acestei cărți. Citirea ei poate aduce totuși foarte mult bine și de aceea o recomandăm cu căldură.

ALMANACHUL REVISTEI „VIAȚA“ pe anul 1926. Hălăucești. Prețul 18 Lei.

Tot atât de bine îngrijit ca și în trecut, acest almanach al părinților franciscani este închinat în bună parte marelui lor fondator, sf. Francisc de Assisi, dela moartea căruia se împlinesc la 4 Octomvrie c. șapte sute de ani. Un studiu asupra primatului de jurisdicție în primele două veacuri creștine și o bogată cronică bisericească întregesc cuprinsul acestui folositor calendar.

MIHAIL NEGRU: Cutreerând prin Europa.
Insemnările unui călător. Editura „Cartea Românească“ București. 1925. Prețul 60 Lei.

Sunt insemnările unui călător pasionat, prin aer și pe apă, care știe să treacă prin lume cu ochii deschși și se pricepe de minune să redeie impresiile câștigate într'o formă care te înlăntuie și te face să-l însoțești până la sfârșit în călătoria pe care pornește. Apărute întâiu în coloanele ziarului »Universul«, unde au putut fi urmărite mai cu anevoie, aceste interesante note de călătorie vor putea fi de acum, grație »Cărții Românești«, la mâna oricărui iubitor de atare literatură. O întreagă serie de ilustrații face ca lectura acestei cărți să fie cât mai plăcută.

ANUARUL Reuniunii femeilor române din Beiuș și jur. Editura reuniunii. Beiuș. 1925.

Una din cele mai active, această reuniune de femei înțelege ca activitatea sa într'adevăr vrednică de toată atențiunea să fie cunoscută și în cercurile mai largi ale păturei noastre culte. Și dacă ea își poate permite luxul unor anuare ca și acesta, înseamnă că are și insemnate mijloace materiale la dispoziție.

COSINZEANA. An. X. Nr. 1. Revista literară. Cluj. Abonamentul 300 Lei pe an.

Ieșind de acum iarăși săptămânal, și reușind să grupeze în jurul său o bună parte dintre scriitorii noștri de seamă, această viaie revistă de familie va isbui, credem, să reinvie în societatea noastră dragostea de literatură și artă. Numărul întâiu se prezintă foarte bine și aceasta înseamnă biruința jumătate.

A HIRNÖK. XXIII. Nr. 1. Revistă creștină socială, literară și artistică. Apare de 2 ori la lună. Cluj. Abonamentul 180 Lei pe an.

Simpatica revistă a păr. franciscani din Cluj — cari au în păr. Trefan Leonard un talent cu adevărat remarcabil — aduce în acest număr și o foarte bună traducere a duioasei poezii »Rugămintea din urmă« alui George Coșbuc.

Telefonul „Unirii“.

P. Cluj. Mulțumim din inimă pentru interesul ce ne arătați și regăsim f. mult, că, din cauze neatârnatore de noi, nu Vă putem satisface chiar în acest număr. — Regimul cultelor va fi discutat, în continuare, abia în numărul proxim.

M. Dej. Chestiunea pe care ne-o puneți, preocupă, pe cât știm, cercuri destul de largi și de aceea înțelegem să Vă răspundem chiar la acest loc. Scrisul nostru nu poate să se întindă, în coloanele acestei foi, și la cazurile de pastorație și de conștiință, incontestabil foarte importante, dari cari se cer, în chip firesc și evident, în coloanele revistelor noastre și în special în acelea ale »Culturii Creștine«, predestinate parcă anume pentru aceasta. Indreptați-Vă deci, cu toată încrederea, către cei ce îndrumază scrisul acestor reviste și veți vedea că dacă veți face-o mai mulți și din toate părțile veți ajunge fără nici o greutate la rezultatul dorit, mai având pe deasupra și mângâierea că ați făcut un bine

întregii noastre biserici. Deocamdată cel puțin, lăsați-ne deci pe noi în direcția în care lucrăm și fiți deplin încredințați, că în împrejurările date foaia noastră nu ar putea bate o cale mai potrivită cu marile interese ale bisericii noastre decât aceea pe care ne găsim. Feliul cum vedem lucrurile de aici dela centru diferă poate destul de mult de acela pe care-l puteți avea acolo, dar, veți admite desigur și Dvoastră, că orientările cele mai largi și mai sigure sunt cele făcute dela înălțimi potrivite.

S. Lugoj. Am fost și noi de părerea, că noul conciliu al bisericii noastre, în care urma să se codifice definitiv autonomia ei, trebuia să se țină din bună vreme pentruca dispozițiile lui să poată fi normative pentru încheierile Concordatului, dar dupăce Concordatul nu poate fi ținut, din firea sa, decât în termeni generali, o inversare a ordinii nu poate influența prea mult ceea ce ar fi să prindem în cadrele autonomiei noastre. Dar asta, evident, nu vrea să fie o scuză pentru întârzierile absolut neînțelese din jurul pomenitului Conciliu.

Gh. Brebi. Luăm act cu satisfacție de cele comunicate, dar nu putem interveni în chestie. Prea este locală și fără interes pentru mulțimea cititorilor, și totuși pentru a-i orienta pe deplin ar trebui să umplem măcar o coloană. Veți înțelege deci, că nu face și, suntem siguri, ne veți ierta.

Oficiul parohial. Grosi. Din suma trimisă numai 70 Lei au intrat în abonamentul anului 1925, iar cu restul s'a plătit restanța de abonament din 1924.

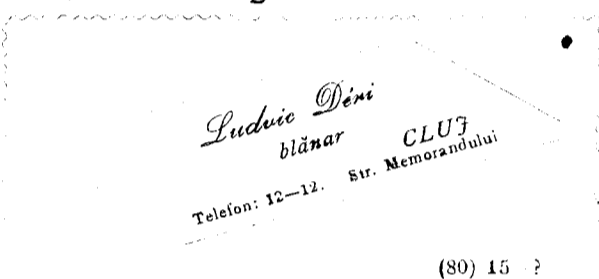
N. Cluj. Spațiul restrâns de care dispunem nu ne-a permis să publicăm cele trimise în extenso. Am dat însă un mic rezumat.

C. Feldioara. La dorință chităm primirea sumei de Lei 150.

D. Târșolt. Chităm primirea sumei de Lei 150.

Of. parohial. Silha. Am primit suma trimisă.

Modele elegante de blănuri.

Cele mai noue blănuri la modă.

VECHEA REVISTĂ ILUSTRATA

„COSINZEANA“

intemeiată în anul 1911 de

SEBASTIAN BORNEMISA

apare și acum în Cluj sub aceeași conducere și având colaborarea celor mai de seamă scriitori. Cereți numere de probă gratuite din această excelentă revistă de familie, indispensabilă în fiecare casă.

Adresa: Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC

SIBIENESC

HOZA și MARCU

Aducem la cunoștință Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de lână pentru uniformă de fete și băieți și pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Barchete, șifoane, pânzeturii, pânză de ceareafuri, gradel, schirting, perdele, basmale cu și fără ciucuri, ciorapi pentru dame și domni și patent pentru copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli, ghețe diu cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de orice mărime și calitate. Chișii pentru eleve și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve și elevi cu începere din 15 Octomvrie 1925 și pe tot timpul duratei școalelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela 1000 Lei în sus 10 %. Incercați și vă veți convinge de redusele preturi și buna calitate a mărfurilor.

HOZA și MARCU

11 - ? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

CEREȚI PRETUTINDENI

renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă OTTO și ALFRED HERZOG București, Pasagiul Comedia 2.

8-15 (38)

A apărut:

ANUARUL ROMÂNIEI

pentru comerț, industrie, meserii și agricultură cu cel mai bogat material de adrese din întreagă țara

EDITURA RUDOLF MOSSE Soc. Anon.

București Bulevardul Academiei No. 4.

Telefon: 64/41, 57/88, 77/05.

ANUARUL ROMÂNIEI cuprinde pe lângă adresele tuturor comercianților, industriașilor, fabricilor, agricultorilor, medicilor, avocaților, autorităților etc. etc. și un registru al branșelor în 10 limbi și va fi astfel răspândit în lumea întreagă. Prețul unui exemplar de aproape 3000 pagini legat în pânză Lei 3000.

(135) 2-3